“Nieuws van de RDM”, februari 1968, 5e jaargang, nummer 7.

Ontvangen van Rob Lampen, Rotterdam.

FEBRUARI 1968
5E JAARGANG NR. 7

VERSCHIJNT DRIEWEKELIJKS

nieuws van de R.D.M.

BEDRIJFSBLAD VAN DE ROTTERDAMSCHE DROOGDOK MAATSCHAPPIJ N.V. EN DE SCHEEPSBOUW MAATSCHAPPIJ NIEUWE WATERWEG N.V., BEHORENDE TOT DE RIJN-SCHELDE MACHINEFABRIEKEN EN SCHEEPSWERVEN N.V.

REDACTIE: B. SCHRIJVERS EN B. BESTERVELD
CORRESPONDENTIE: POSTBUS 913, ROTTERDAM
TELEFOON (010) 176920

VAN DE REDACTIE

Tegenslag en ziekte vertraagden de uitgave van dit nummer van "Nieuws van de RDM". Dankzij deze vertraging kunnen wij U echter het allerlaatste nieuws brengen over onze orderpositie en een prachtige voorplaat. Deze heeft betrekking op het werkbezoek van de Commandant Zeemacht, jhr. W. C. M. de Jonge van Ellemeet, aan de R.D.M., waar hij ondermeer het logiesschip „Cornelis Drebbel" inspecteerde. Uiteraard werd hij ook ontvangen door de directie.
Behalve de plaat van zijn aankomst per helikopter, brengen wij in dit nummer de uitslag van de decemberpuzzels en voorts op:

Pag. 3. R.D.M. bouwt gasturbines — Vakantie 1968.
Pag. 4. en 5. Met een vaart van de helling . . . door een storm naar de Middellandse Zee.
Pag. 6. en volgende: De Dodewaard-reactor en iets over een misverstand in verband met reactorbouw op de R.D.M.
Pag. 10. en 11. De nieuwe fusiepartner in Breda.
Pag. 14. De oplossing van de puzzels.
Pag. 16. Timmeren en metselen in 1967.

DANK

Voor de vele goede wensen die wij ontvingen van werknemers op de R.D.M. en N.W., gepensioneerde oud-medewerkers en buitenlandse arbeiders zijn wij zeer erkentelijk.
Wij wensen u met uw huisgenoten veel goeds toe in dit nieuwe jaar.

De Directie

SPOEDOPDRACHT

Na het snelle en goede werk voor de grote olielaadpier in de Bantry Bay (zie elders in dit nummer) is de afdeling scheepsbouw werkplaatsen nu gestart voor met spoed te vervaardigen delen voor een boorplatform. Op 24 januari jl. ontvingen wij hiervoor de opdracht uit Californië van SANTA FE DRILLING COMPANY.
Het werk voor dit boorplatform omvat een compleet ingericht accommodatiedekhuis, een machinekamer, een pompkamer en bergplaatsen voor de opslag van cement en boorpijpen.
In het accommodatiedekhuis — twee dekken hoog — komen twee- en zespersoons dagverblijven, een messroom, keuken, pantry, hospitaal, recreatiezaal, was- en kleedkamers, een wasserij, linnenkamer, een kantoor en proviand-, koel- en vrieskamers.
In de opdracht is voorts begrepen het vervaardigen van twee grote mudtanks, inhoud 143.000 liter en 119.000 liter, en het plaatsen, monteren en installeren van werktuigen en apparatuur welke door de opdrachtgever worden geleverd. Hiertoe behoren ondermeer zes 500 kw dieselgeneratoren, compressoren, mudpompen en twee draaikranen met een hefvermogen van 50 ton.
Op 1 mei a.s. zal de oplevering moeten geschieden.
Aan ons de taak om er voor te zorgen dat dan dit gewichtige werk (totaal gewicht ruim 1000 ton) in delen op zeewaardige laadbakken naar de plaats van bestemming kan worden vervoerd.
Zet 'm op, mannen!

...EN EEN OPDRACHT VOOR GASTURBINES

De R.D.M. heeft van de N.V. Nederlandse Gasunie opdracht gekregen voor de levering van drie gasturbines met een gezamenlijk vermogen van 45.000 pk. Zij zijn bestemd voor het aandrijven van compressoren van het compressorstation Ommen, die nodig zijn om de vereiste gasdruk te handhaven in de pijpleiding voor het aardgastransport.

De turbines worden gebouwd volgens een ontwerp van General Electric Company. Met deze grote Amerikaanse onderneming heeft de R.D.M. juist een contract gesloten teneinde gezamenlijk industriële gasturbines te vervaardigen, waarbij de "know-how" door General Electric wordt geleverd.

Door deze overeenkomst is het de R.D.M. mogelijk geworden gasturbines te vervaardigen voor :

- *pomp- en compressoraandrijving,*
- *energie-opwekking voor zowel basis- als piekbelasting,*
- *scheepsvoortstuwing,*

die per stuk een vermogensgebied bestrijken van 7500 - 41.000 pk.

Deze gasturbines kunnen o.a. ook aardgas gebruiken als brandstof.

VAKANTIE 1968

DE ONDERNEMINGSRAAD heeft met de directie overlegd over de vakantie voor het jaar 1968. Het personeel wordt aanbevolen de aaneengesloten vakantie op te nemen in twee perioden :

1e periode: 1 JULI - 13 JULI voor ongehuwden en gehuwden zónder schoolgaande kinderen;

2e periode: 29 JULI - 10 AUGUSTUS voor gehuwde werknemers mèt schoolgaande kinderen.

Indien daartoe redenen aanwezig zijn, kunnen verzoeken worden ingediend om de vakantie op te nemen buiten deze perioden. Voorwaarde is dat de aaneengesloten vakantie valt tussen 1 juni en 17 augustus.

Het verzoek om één of twee snipperdagen aan de vakantie te mogen koppelen kan met de opgaaf van de vakantieperiode worden ingediend. Indien de werkzaamheden het toelaten, zal zoveel mogelijk aan de verzoeken worden voldaan.

Om de bedrijfsleiding in de gelegenheid te stellen zich tijdig een juist beeld te vormen van de omvang van deze verzoeken, dienen alle aanvragen voor vakantie *uiterlijk 1 mei 1968* bij de werkmeester te zijn ingediend.

Er zijn geen vaste snipperdagen aangewezen.

Zij die een snipperdag willen opnemen op 29 april (de maandag vóór Koninginnedag), op 24 mei (de vrijdag na Hemelvaartsdag), of 23, 24 en 27 december (de dagen voor en na Kerstmis), dienen dit drie weken vóór die datum via hun werkmeester aan te vragen. De beslissing wordt de aanvrager uiterlijk 14 dagen van te voren medegedeeld.

Voor Esso Chemie vervaardigden wij een co² absorber, die medio december naar het bedrijf in de Botlek werd vervoerd. Het transport van dit 180 ton zware werkstuk geschiedde uiterst secuur.

Enkele hoofdgegevens: totale hoogte ca 52 meter, diam. bovengedeelte 2700 mm, wanddikte 30 mm, diam. ondergedeelte 4200 mm, wanddikte 46 mm, volume 447 m³.

Het totale gewicht van de absorber in bedrijf bedraagt 400.000 kg.

Hebt u de ambachtsschool bezocht?

In mei 1968 zal de Vereeniging Technische School haar honderdjarig bestaan vieren. In de dag- en streekbladen is hiervan in advertenties melding gemaakt met o.a. een oproep aan oud-leerlingen van de bij de vereniging aangesloten ambachtsscholen (lts-en).

Velen gaven reeds aan de oproep gehoor en hebben zich schriftelijk gemeld bij het „jubileumcomité".

Wij zouden graag willen weten hoeveel oudleerlingen van onderstaande scholen nu werkzaam zijn op de R.D.M. of de N.W. Vandaar ons verzoek dit op te geven aan de heer J. Hoogenstrijd, afdeling Personeelszaken.

Het gaat om oud-leerlingen van de scholen

Katshoek
Tamboerstraat
Beukelsdijk
Hillevliet
Huismanstraat

Let wel: ook al heeft u zich reeds opgegeven na oproepen in dag- of weekbladen, doe het opnieuw bij de heer Hoogenstrijd.

Mogen wij op een spoedige reactie rekenen?

Mevrouw T. Jonker-van Gemeren hanteerde op 19 januari, 's middags om 15.30 uur, het bijltje bij de tewaterlating van de Sedneth II.

SEDNETH II VLOT TE WATER

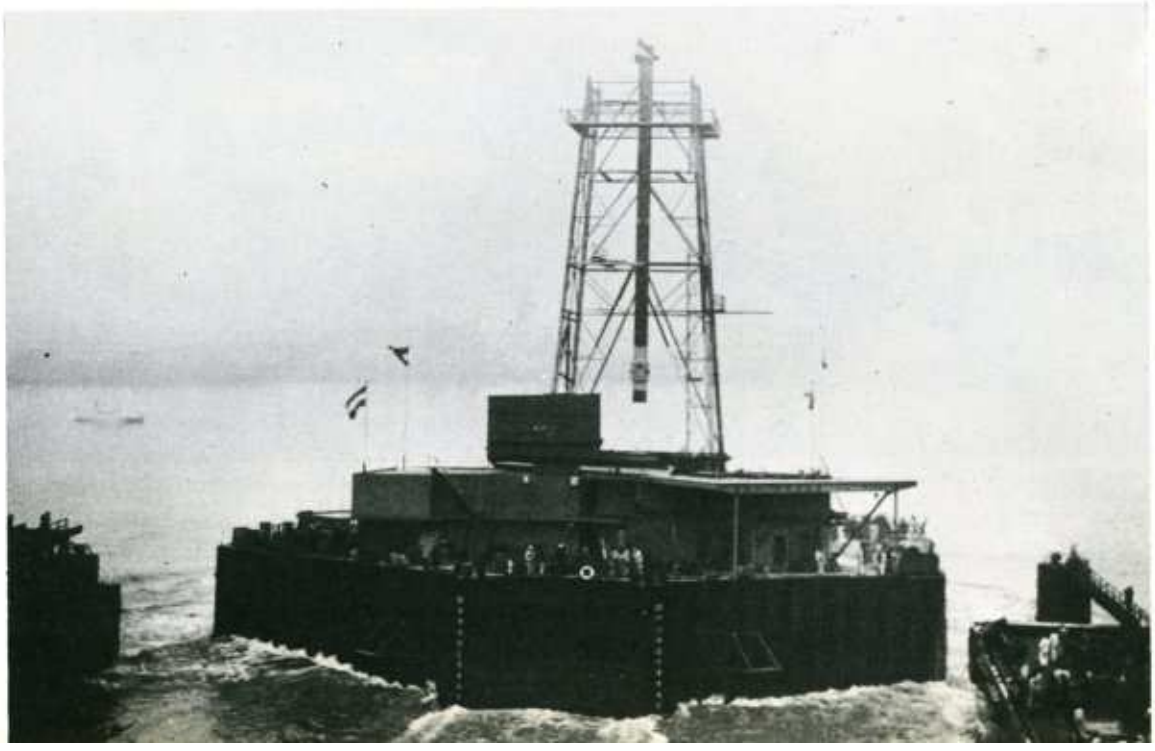

SEDNETH I HAD BEHOUDEN VAART

TWEEENDERTIG DAGEN na het vertrek van onze werf (foto boven) arriveerde het booreiland SEDNETH I op de bestemde lokatie voor de Spaanse oostkust ter hoogte van Tarragona. De sleepreis, ongeveer 2000 zeemijlen, uitgevoerd door de „Jacob van Heemskerck" en de „Utrecht" van N.V. Gebrs. Wijsmuller te IJmuiden, is op enkele stormen in de Golf van Biscaje na voorspoedig verlopen. De Sedneth I hield zich goed. Tijdens de storm van 22-26 december en die op 29 en 30 december, waarbij windkracht 10 werd gemeten, werd het booreiland diep afgezonken om een zo vast mogelijke ligging in het water te verkrijgen. Daardoor werd de vaarsnelheid uiteraard sterk verminderd, maar bij gunstiger weersomstandigheden kon de achterstand weer ten dele worden goedgemaakt.

We hebben u zoveel mogelijk op het bedrijf op de hoogte kunnen houden van de positie van de sleep d.m.v. een routekaart en we vonden het prettig dat hiervoor zoveel belangstelling bestond.
Hierbij drukken we het kaartje opnieuw af met de nu voltooide reis.
Op 15 januari 1968 ging de SEDNETH I voor anker op zijn lokatie 40 graden- 34 minuten Noord, 1 graad- 10 minuten Oost.

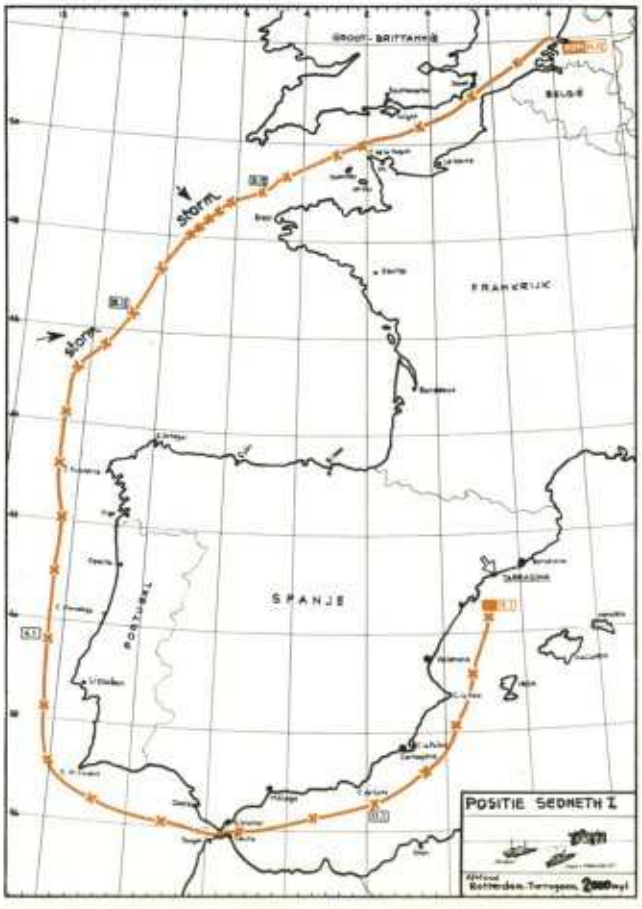

Slechte voorlichting?

Marianne is boos op de R.D.M. Met nog 84 kleuters van de Christelijke Kleuterschool op Tuindorp Heyplaat was zij vrijdag 19 januari op de werf om de tewaterlating van het booreiland "Sedneth II" te zien.
Gehoorzaam volgden alle kleintjes de raad van de leidsters op; rustig bleven zij bij elkaar op de afgesproken plaats, tot genoegen van de hoofdportier. De kleuters vonden het leuk, maar de 5-jarige Marianne was verontwaardigd: „Ze hebben gejokt, 't was geen booreiland want hij heeft geeneens poten!"

Reactorvat in Dodewaard

VOOR wat ons blad betreft zal het nu wel één van de weinige keren zijn, dat het vat voor Dodewaard nog in het nieuws komt. De laatste maal zal wel zijn medio mei of begin juni als de reactor van de kerncentrale kritisch wordt. Om ons tot het nu te bepalen: Op 6 januari zakte het reactorvat voor Dodewaard centimeter voor centimeter naar binnen in de reactorkamer. Het (zonder deksel) 84 ton wegende gevaarte had men daarvoor eerst ongeveer 50 meter omhoog gehesen van het terrein voor de reactorhal.

De operatie verliep, ondanks het bijna te ongunstige weer, gesmeerd en precies volgens programma. Zoals dat ook het geval was geweest met het transport, waarvoor op Nieuwjaarsdag de voorbereidingen waren getroffen. Op 2 januari werd het troetelkind van onze afdeling Reactorbouw op een bak gezet en in de schemering van 3 januari arriveerde het transport voor de steiger in Dodewaard.

Het was toen hondeweer, maar bij het aan wal zetten van het reactorvat de volgende ochtend zat het weer toch net genoeg mee en Koning Winter hield ook even de adem in toen het vat op 6 januari op zijn plaats werd gezet.

Een montageploeg van de R.D.M. in samenwerking met het Schelde-Montage-Bedrijf kon vervolgens beginnen de pijpen aan te lassen waardoor de regelstaafaandrijvingen zullen lopen en als alles nu volgens programma verloopt zal de reactor (dezer dagen werd ook het binnenwerk geplaatst) in mei of juni kritisch worden. Dat wil zeggen, dat daarbinnen het kernsplijtingsproces begint waardoor de warmte vrij komt die de stoom produceert voor de turbine van de eerste Nederlandse kernenergiecentrale. Er zijn dan ruim drie jaar verlopen sinds in Dodewaard de eerste paal voor de fundering van de centrale werd geslagen en sinds bij de R.D.M. — op een kille, natte ochtend in het vroege voorjaar — de eerste ingot binnenkwam.

Uit de ingots werden ringen gesmeed, die later aaneengelast zouden worden tot het in totaal 12 meter hoge vat.

Het reactorvat en het binnenwerk ervoor mogen werkstukken zijn, waarop de R.D.M. trots kan zijn, de centrale Dodewaard is natuurlijk geen werkstuk van de R.D.M. alleen. Bij lange na niet. Dezer dagen werden wat gegevens bekend over de

bouw van de centrale. Bijvoorbeeld, dat in totaal 22.000 kubieke meter beton zijn verwerkt, waarvan 1100 kubieke meter voor het zogeheten biologische schild om de reactorkamer die de straling vanuit de reactor moet absorberen. Voor het transport van dat beton van de fabriek in Tiel naar de bouwplaats zijn 250.000 kilometer afgelegd.

Zoals hoge eisen moesten worden gesteld aan de reactor zelf (als het apparaat eenmaal werkt kan er weinig meer aan worden geïnspecteerd), zo moesten ook hoge eisen worden gesteld aan de gebouwen waarin de centrale is ondergebracht. Vooral aan de reactorhal en aan de turbinezaal, die luchtdicht moeten zijn in verband met eventueel stralingsgevaar. Datzelfde geldt voor het laswerk aan de 1500 meter verbindingsleidingen.

Als de centrale Dodewaard straks elektriciteit produceert zal er zo'n 130 miljoen gulden in gestoken zijn. Maar het is nog niet te zeggen wat de kosten zullen zijn van de stroom die wordt geleverd.

Dat hangt in de eerste plaats af van het aantal uren, dat men draait. Hoe groot dat aantal uren is, valt moeilijk te voorspellen, omdat men hier te lande nog geen ervaring met kerncentrales heeft en met de storingen die erin kunnen optreden. Bepalend voor de kilowattprijs zal ook zijn het maximum rendement van de reactor. Met hele grote veiligheidsmarges is die berekend voor een vermogen van 54 megawatt, maar als men eenmaal geleerd heeft de reactor te „bespelen", dan zal men er wellicht een vermogen van 65 megawatt aan kunnen ontlenen zonder de veiligheid in gevaar te brengen.

Maar goed, dat is een zaak voor Dodewaard, waarbij het voor ons natuurlijk bijzonder interessant blijft wat „ons vat" tenslotte zal kunnen presteren.

Een begrijpelijk misverstand

EEN paar kranten meldden kort geleden dat de R.D.M. aan het overschakelen is van scheepsbouw naar kernreactorbouw. Die conclusie was wel een beetje begrijpelijk, maar toch echt niet juist. Wèl is waar, dat ons bedrijf zich ontwikkelt tot één van de belangrijkste fabrikanten in Europa van onderdelen voor kernenergiereactoren. Zo belangrijk, dat zij een groot deel heeft verworven in een omvangrijke Amerikaanse opdracht (ter waarde van meer dan *f* 10 miljoen) die de industriegroep Neratoom voor Nederland verwierf.

Het gaat hier om de vervaardiging van de kernondersteuningsconstructies voor zeven Amerikaanse reactoren voor zeer grote vermogens.

Om uw geheugen nog eens op te frissen: in een elektrische kernenergiecentrale wordt de stoom die de turbines aandrijft geproduceerd in een kernreactor, in feite

een grote stoomketel die niet door gas of olie wordt gestookt, maar waarin water aan de kook wordt gebracht door het kernsplijtingsproces dat men binnen deze ketel, het reactorvat; op gang brengt. Dat gebeurt door binnen het reactorvat een aantal staven splijtstof te plaatsen, die door de splijtingsenergie gloeiend heet worden.

Deze hitte wordt afgestaan aan het water dat ze omringt en dat zodoende aan de kook raakt en stoom produceert. Het proces wordt bestuurd door zogenaamde regelstaven, die tussen de splijtstofelementen op en neer kunnen worden bewogen om de splijtingsreactie meer of minder heftig te doen verlopen.

Dit binnenwerk van een reactorvat bestaat uit een kernondersteuningsplaat aan de onderzijde, waarop de splijtstofstaven rusten, een kernleidingsrooster aan de bovenzijde, een mantel daaromheen en bovenop deze mantel een deksel met „schoorstenen" waardoor het in stoom omgezette water naar boven wordt afgevoerd. Van deze kernondersteuningsconstructies zullen er nu onder verantwoordelijkheid van de R.D.M. zeven worden gebouwd.

De grote rol die de R.D.M in deze opdracht speelt is niet toevallig. Al in 1960 leverden wij het binnenwerk voor een van de eerste elektrische kernenergiecentrales van Europa, namelijk die aan de Garigliano rivier in Italië. Daarna voerden wij een opdracht op soortgelijk gebied uit voor een in Gundremmingen, in Duitsland, opgestelde reactor. Meer recent kwamen de opdrachten voor het binnenwerk voor de Dodewaard-reactor en voor de reactor van de bij Santa Maria de Garona te bouwen centrale waarvoor wij trouwens ook het reactorvat vervaardigen.

Twee factoren stelden ons in staat deze start te maken. Onze fabrieksuitrusting met werktuigen die tot de grootste in Europa behoren (denkt U hierbij vooral aan de smederij, de apparatenbouwwerkplaats en de machinefabriek) en het vakmanschap van de mensen die in ons bedrijf werken.

Toen er eenmaal een start was ging een derde factor spelen: de ervaring, soms met vallen en opstaan, verworven. Vooral belangrijk was het, dat een aantal lastechnische problemen werd opgelost (wat mede weer een zaak was van geschikte apparatuur en gespecialiseerde vakmensen) en dat ons laboratorium de formules vond voor de kwaliteitscontrole (waardoor kwaliteitsbeheersing) en de warmtebehandeling van de gereed gekomen onderdelen.

Wij bouwen thans drie binnenwerken voor de Tennessee Valley Authority in Alabama, twee voor de Philadelphia Electric Company in Pennsylvania, een voor de Northern States Power Company in Minnesota en een voor de Central Vermont Public Service and Green Mountain Power Corp., in de staat Vermont. Het zijn constructies die van 80 tot 130 ton gaan wegen, tien of meer maal zo zwaar als het binnenwerk voor de Dodewaardreactor en voor centrales die een vermogen gaan leveren tot twintig maal het vermogen van de centrale in Dodewaard. Opdrachtgeefster voor de kernondersteuningsconstructies is General Electric. Het is de grootste order die een Europese industrie ooit uit Amerika heeft ontvangen op het gebied van de apparatenbouw voor de kernenergie. Een van de partners in Neratoom zal de R.D.M. een deel van de onderdelen toeleveren. Voor wat de R.D.M. betreft betekent de order een karwei dat loopt tot eind 1972.

Dat is allemaal erg indrukwekkend en het is daarom begrijpelijk, dat enkele krantenschrijvers de conclusie trokken, dat wij omschakelen naar kernenergie.

Door het nieuwe sportlokaal op Heyplaat krijgen alle leerlingen van onze bedrijfsschool één uur sport per week (naast zwemmen). De R.D.M. beschikt 's woensdags over het lokaal.

Ir. Van der Pols liet boom planten

In de tuin aan de achterzijde van de D. C. Endert Jr.-Stichting op Tuindorp Heyplaat staat sinds enkele weken een zeldzame boom. Het is een GINKGO BILOBA, een geschenk van de Wijkraad aan de heer K. van der Pols ter gelegenheid van diens veertigjarig dienstverband met de R.D.M. (mei 1967).

Het was de wens van de jubilaris deze bijzondere boom op Tuindorp Heyplaat een plaats te geven. In aanwezigheid van de leden van de Wijkraad en de Buurtvereniging werd de boom geplant op 8 december jl. De Ginkgo Biloba, een bladverliezende naaktzadige boom, komt in Nederland nog wel voor; het duurt echter geruime tijd voor gesproken kan worden van een „boom".

De leeftijd van de boom op Heyplaat is ongeveer 15 jaar.

PARTNERS MET EEN ZACHTE ‚G'

Kent de wereld nog wel grenzen in een tijd van kunstmanen en Eurovisie? Wel degelijk. Zelfs in Nederland zijn de scheidingslijnen niet alle uitgewist. Eén van de duidelijkste grenzen is de rivierenstrook van Rijn, Maas en Waal. Ten zuiden hiervan is het net iets gemoedelijker, gemakkelijker, soepeler en leefbaarder dan er boven. Dat geldt ook voor het oude Breda, liggend achter het brede water van het Hollands Diep. In deze stad is de nieuwe partner in de Rijn-Schelde Groep gevestigd, de N.V. Machinefabriek „Breda" voorheen Backer & Rueb.

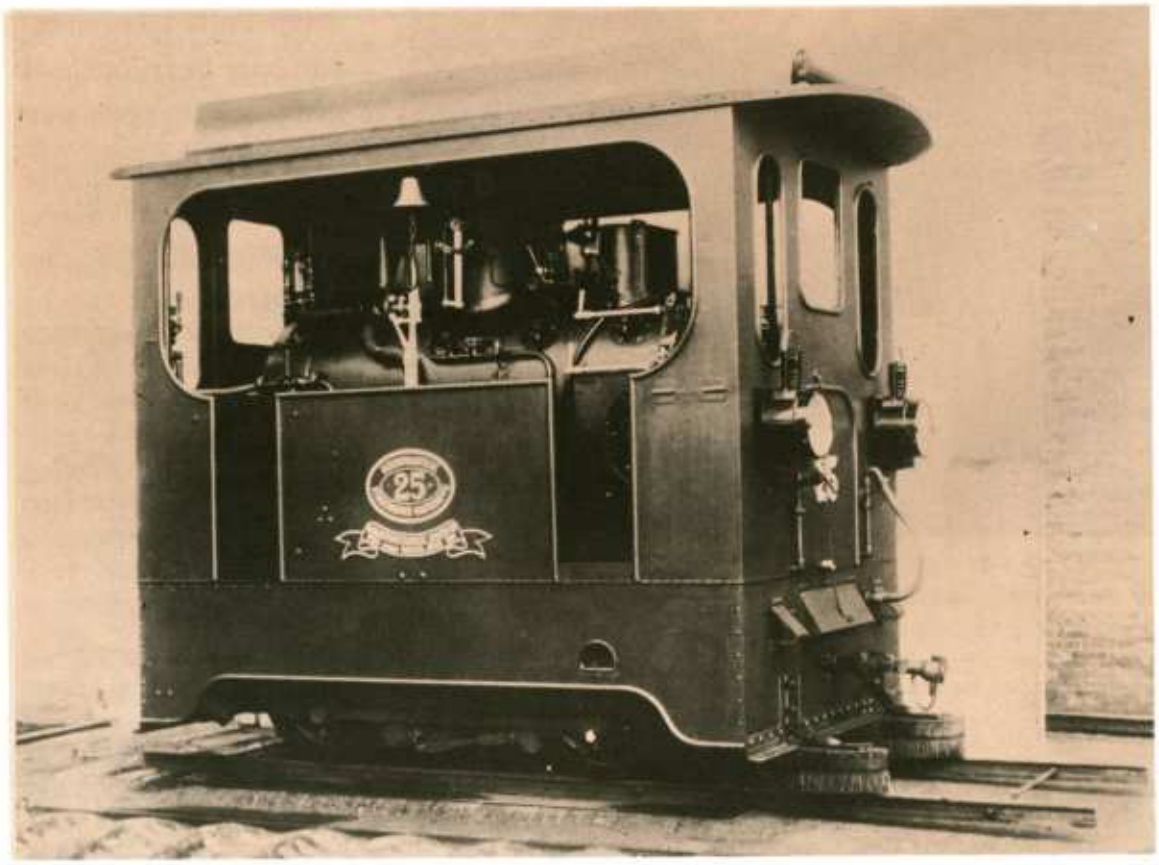

Kleine locomotieven, in de gehele wereld bekend.

Ook de bezoeker die slechts korte tijd op het fabrieksterrein (oppervl. 61.000 m²) doorbrengt merkt duidelijk iets van de nauwelijks met woorden te beschrijven zuidelijke sfeer, een aangename gewaarwording.

„De verhoudingen binnen het bedrijf zijn inderdaad erg goed", krijgt men te horen. Dat blijkt bijvoorbeeld tijdens carnaval als op het feest van de sportvereniging rangen en standen worden weggespoeld door een niet te tomen waterval van levensvreugde. Maar het bleek in het verleden ook uit andere dingen zoals het feit, dat al in 1865 een zieken- en pensioenfonds werd opgericht voor het personeel. En in 1914 reeds werden leden gekozen voor een fabrieksraad.

Op 1 januari 1862 werd het bedrijf in Breda geopend op een aan de Mark gelegen terrein. De naam Backer & Rueb raakte in Nederland en de gehele wereld bekend onder meer door stoomtrams en kleine locomotieven. In al die jaren

werden alle mogelijke soorten ketels gemaakt, nog steeds een zeer belangrijk produkt. De laatste jaren nam de vervaardiging van roltrappen en liften een steeds belangrijkere plaats in. De roltrappen van de Bijenkorf en V & D in Rotterdam werden bijvoorbeeld door het Bredase bedrijf vervaardigd. Daarnaast kwamen steeds meer opdrachten binnen voor verpakkingsmachines. Iets heel anders dan dit „knutselwerk" is het vervaardigen van colonnes die worden gebruikt door de raffinaderijen. Kort geleden werd een colonne van Backer & Rueb met een lengte van 64,5 m en een gewicht van 114 ton afgeleverd. „De langste die ooit in één keer werd vervoerd in heel Nederland", zegt men trots in Breda. Op het ogenblik staat er in hal III (de ketelmakerij) een colonne van 40 m „op stapel".

Backer & Rueb is wat de produktie betreft een bedrijf met grote tegenstellingen. In hal II (pijpenbuigerij) torent bijvoorbeeld een deel van de vuurhaard voor een centrale in Limburg omhoog. Het bouwwerk van gebogen buizen doet denken aan een fors huis. De afdeling Electron maakt meet- en regelapparatuur, onder meer voor chemische bedrijven. Verfijnd precisiewerk van de eerste orde.

Het bedrijf heeft nu ruim 1600 personeelsleden in dienst, van wie ongeveer 1100 „binnen" werken. Backer & Rueb is daarmee de tweede onderneming van Breda en daarnaast gangmaker van de industrialisatie. Sinds vier jaar heeft het bedrijf een vestiging in het Belgische Gent waar dertig man werken. De afdeling Electron heeft vierhonderd werknemers in dienst van wie een aantal werkt op de buitenvestigingen in Leeuwarden, Groningen en Haarlem. Op de vakschool leren 130 jongens de geheimen van metaal en elektriciteit onder de knie te krijgen.

N.V. Machinefabriek „Breda" voorheen Backer & Rueb.

Backer & Rueb is een „open" naamloze vennootschap. Directeur ervan is ir. J. Bout. Onderdirecteur van de afdeling Electron is de heer J. C. Versteeg, onderdirecteur bedrijfsleiding ir. J. A. Wieringa, onderdirecteur afdeling verkoop ir. J. Lambregts en directeur van het dochterbedrijf Int. Elektriciteits Onderneming is tenslotte ir. H. G. Smits.

De samenwerking in Rijn-Scheldeverband is in het land van de „zachte g" gunstig ontvangen. De werknemers van Backer & Rueb hadden een samenwerking al lang verwacht. De grote vragen waren „met wie ?" en „wat zijn de konsekwenties ?". Men is blij dat de kogel door de kerk is en verheugd over de keuze van de partner.

Zowel de ondernemingsraad als het overige personeel onderschreven — zo hebben wij begrepen — noodzaak en nut van de samenwerking. Door bundeling van kennis en produktiemogelijkheden worden de ontwikkelingskansen voor beide partners groter. We kunnen het ook uitdrukken met een oud gezegde: twee kunnen meer dan één.

Carnaval bij onze partners in Breda.

HET KOMT op de R.D.M. niet vaak voor dat een schip achterstevoren in dok staat. Vandaar deze sfeerfoto in Nieuws van de R.D.M., die vooral de gepensioneerden met plezier zullen bekijken. De reden van het omgekeerd droogzetten? De werkzaamheden aan de Thuredrecht moesten aan bakboordzij gebeuren. Het transport van materiaal geschiedt met de binnenkraan van dok 8 sneller, omdat deze kraan via de doksteiger kan laden en lossen. Welnu, zei men op de afdeling reparatie dan draaien we het schip gewoon om .... Voor ons op de wal was het weer eens iets anders.

OVERSLAG-PIER VOOR DE KUST VAN IERLAND

DE AAN ONS opgedragen afmeerconstructies en heipaal-geleiders voor de olieoverslag-pier voor 500.000 tons tankers in de Bantry Bay voor de Z.W. kust van Ierland kwamen op tijd gereed. De opdrachtgever/aannemer Brown & Root en de directie van de Amerikaanse Oliemaatschappij Gulf, de toekomstige eigenaar van deze pier, waren hierover zeer tevreden en betuigden ons hun dank.
Het werk werd in drieeneenhalve week uitgevoerd.
De vijf constructies wegen circa 440 ton.
Gelijktijdig werden er 12 stalen heipalen van 61 m lengte bij 1 m diameter gemaakt.

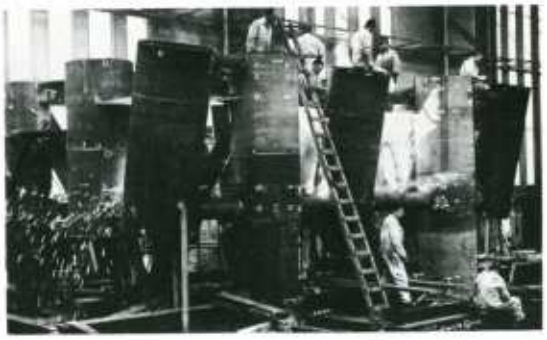

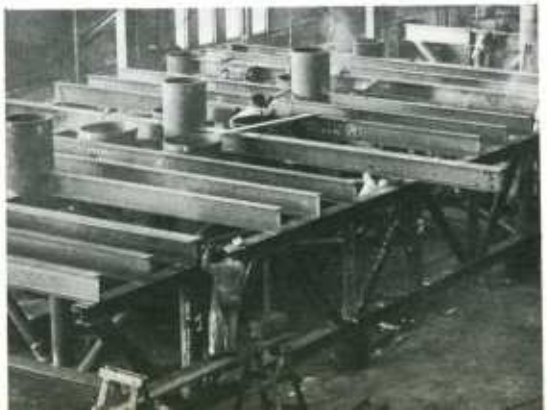

Dankbetuigingen

Langs deze weg wil ik de directie, collega's vrienden en kennissen dank zeggen voor de belangstelling met Kerstfeest en Nieuwjaar betoond. Wij waren er van onder de indruk. Ontvang onze beste wensen voor 1968. Mede namens echtgenote en dochter,

J. L. Ketting

Ondergetekende betuigt, mede namens zijn vrouw, alle collega's en werkmeesters zijn hartelijke dank voor de mooie schaal met fruit en het levensmiddelenpakket. Het was in één woord geweldig. Wij wensen u een voorspoedig 1968 toe.

W. Touburg

Hartelijk dank voor de Kerstverrassing aan bestuur van W.E.K., collega's en de dames van de afdeling Sociale Zaken, in het bijzonder voor de bezoeken die ons werden gebracht. Allen een gelukkig 1968 toegewenst.

P. A. Luhrman

Voor het medeleven dat ik ontvang tijdens mijn ziekzijn (vanaf 27 september) ben ik zeer erkentelijk. Wilt u ook langs deze weg mijn dank voor het bezoek en het fruit aanvaarden

J. J. Krijgsman

In het afgelopen jaar mochten wij veel medeleven en steun ontvangen. Wij zijn de dames van de sociale afdeling hiervoor zeer dankbaar.

G. van Ewijk en echtgenote

Langs deze weg betuig ik mijn grote dankbaarheid aan allen die mijn verhuizing bevorderd hebben en hun hulp hebben aangeboden.

Mej. A. Veerman

Mijn hartelijke dank en erkentelijkheid aan allen voor de wijze waarop mijn afscheid van de R.D.M. tot een onvergetelijke dag is geworden.

D. van Tol

Daar ik in verband met ziekte geen afscheid kon nemen op de werf, groet ik hierbij alle vrienden en bekenden. Tevens mijn hartelijke dank, mede namens mijn vrouw, voor de vele blijken van medeleven tijdens mijn ziekte.

J. Verhey

Mede namens mijn vrouw betuig ik u mijn oprechte dank voor de mooie schaal met fruit, die ik vergezeld van de beste wensen voor een spoedig herstel van mijn langdurige ziekte van u mocht ontvangen.

M. Pellegrini

Hartelijk dank voor uw medeleven, voor de mooie schaal met fruit en voor uw goede wensen voor een algeheel herstel van mijn langdurige ziekte.

A. van Dijk

IN MEMORIAM OUD-WERKNEMERS

WILLEM PETRUS VAN AMERONGEN
handvormer, gepensioneerd 1 april 1964, overleden op 1 december 1967.

ADRIANUS VAN DER GRAAF
machinale bewerker, gepensioneerd 26 febr. 1956, overleden 8 januari 1968.

HENDRIK HOFMAN
aanhouder, gepensioneerd 29 juni 1957, overleden op 2 december 1967.

THOMAS MODOO
boorder, gepensioneerd 14 februari 1953, overleden op 2 december 1967.

MAARTEN VAN OOSTENBRUGGE
transporteur, gepensioneerd 1 januari 1964, overleden 6 januari 1968.

JOHANNES LEENDERT DE PATER
hoekijzersmid, gepensioneerd 3 september 1955, overleden op 4 december 1967.

ARIE BOENDER
magazijnbediende, gepensioneerd 28 december 1957, overleden op 11 december 1967.

RUTGER KAPTEIN
scheepmaker, gepensioneerd 1 april 1964, overleden 25 december 1967.

GERARDUS JACOBUS SPARENBERG
werkmeester dokknechten, gepensioneerd 31 mei 1952, overleden op 12 december 1967.

MARINUS VAN WOLFEREN
klinker, gepensioneerd 13 mei 1950, overleden op 21 december 1967.

Dat zij in vrede mogen rusten.

Voor de betoonde belangstelling bij het overlijden van
W. P. van Amerongen
betuigen wij hiermede onze hartelijke dank aan de directie en het personeel van de gieterij.

Namens de familie
A. van Amerongen-Suk

Voor de vele blijken van belangstelling tijdens ziekte en deelneming na het overlijden van mijn man, betuig ik mede namens mijn kinderen mijn oprechte dank aan directie en medewerkers van de R.D.M.

Mevr. M. Barendrecht-Besemer

MEDEDELINGEN VAN W.E.K.

Secretariaat: M. P. van der Borden, Kortebrantstraat 37, Rotterdam 1, Telefoon 12 86 43

J. SCHELL WON WEER

ZATERDAG 4 november 1967 was de jaarlijkse prijsuitreiking van de visclub in de zaal Liberty te Schiedam. Wij kunnen terugzien op een geslaagde avond en een goede vangst in het afgelopen jaar. In vijftien competitiedagen werd totaal 342 pond vis gevangen.

Als eerste prijswinnaar kwam (evenals vorige jaren) uit de bus de heer J. Schell met een vangst van 29.485 gr.

De stand ziet er verder als volgt uit:

2	A. Brökling	23.500	gram
3	J. Vermeulen	15.750	„
4	G. Lupker Sr.	13.080	„
5	T. van Wolferen	11.980	„
6	W. van der Schee	10.940	„
7	L. Rissema	9.425	„
8	G. den Beste	9.425	„
9	F. Huibers	8.675	„
10	A. Boereboom	7.875	„
11	J. Toonen	7.620	„
12	W. Vink	7.560	„
13	J. van Wolferen	7.095	„
14	G. Lupker Jr.	5.190	„
15	P. Toonen	2.635	„
16	B. Jetten	600	„

De zieke leden van T.O.G. wensen wij van deze plaats af van harte beterschap toe en wij hopen dat zij in het nieuwe visjaar er weer bij zullen zijn.

Bestuur en leden van T.O.G. wensen alle W.E.K.-vrienden een voorspoedig 1968 toe.

Namens het bestuur, A. Brökling

Dankbetuigingen

Hartelijk dank voor de attentie die ik bij thuiskomst uit het ziekenhuis aantrof. A. Hertogs

Hartelijk dank aan het bestuur van W.E.K. voor de mooie schaal met fruit die ik bij mijn thuiskomst uit het ziekenhuis mocht ontvangen. J. J. Kaasjager

Bestuur van W.E.K., hartelijk dank voor de schaal met fruit tijdens mijn ziekte ontvangen.
Mede namens mijn vrouw
M. Hoornweg

Geacht bestuur van W.E.K., ook namens mijn vrouw hartelijk dank voor de schaal met fruit die ik tijdens mijn ziekte mocht ontvangen. H. Terlouw

Van harte mijn dank voor het medeleven en het fruit dat ik in deze tijd van ziekte van U mocht ontvangen.
W. Blok

Bestuur van W.E.K., voor het fruit tijdens mijn ziekte ontvangen, betuig ik u van harte mijn dank, mede namens mijn vrouw. A. V. W. H. van Haeren

Hartelijk dank, ook namens mijn vrouw, voor de schaal met fruit en het medeleven dat ik van u mocht ontvangen tijdens mijn ziekzijn. A. Luhrman

Geacht bestuur van W.E.K., mede namens mijn vrouw dank ik u hartelijk voor de heerlijke taart die ik van u mocht ontvangen bij de herdenking van ons 25-jarig huwelijk. T. van Prooyen Jr.

Hartelijk dank aan het bestuur van W.E.K. voor de taart die wij mochten ontvangen op onze zilveren bruiloft. J. Arbman

OPLOSSING PUZZELS

ER IS VEEL GEPUZZELD in de laatste dagen van het oude jaar. Ook de R.D.M.-puzzels waren in trek, gezien het aantal inzendingen: 199 voor de kruiswoordpuzzel, 41 voor de kinderpuzzel.
De juiste oplossingen zijn als volgt:

KRUISWOORDPUZZEL. Bij goed invullen telden wij 39 letters N. Hoewel het niet was gevraagd hebben toch nog velen het aantal N's in de kerstboom daarbij geteld. Wij rekenden het totaal 39 + 8 = 47, ook goed.

De spreuk in de kerstboom luidt:
„De vrede in deze wereld kan alleen bereikt worden door vrede in het hart van alle mensen".

KINDER(PLAK)PUZZEL. Als de uitgeknipte letters op de juiste plaats zijn geplakt lezen we de wens:
„Kerstfeest in Nederland,
Vrede en rust voor hart en hand".

DE PRIJSWINNAARS

Een boekenbon ter waarde van f 15,— ontvangt:
Mevr. G. Piesens-de Boer, Van Swindenstraat 40, Schiedam.

De twee prijs, een bon van f 10,—, is voor:
B. Bettink, Wm Buytewechstraat 117 a, Rotterdam-6.

De derde prijs, een bon van f 7,50, gaat naar:
J. 't Hart, Perelaer 4, Rhoon.

CADEAUBON

van f 10,—
Rennie Vermeer, Heyplaatstraat 26, Rotterdam-22;

van f 7,50
J. P. Appel, Mathenesserdijk 242 a, Rotterdam-7;

van f 5,—
Jannie Spoor, Mijdrechtstraat 33, Rotterdam-22;

van f 5,—
Corrie de Wolf, Kruiningenstraat 152, Rotterdam-23.

BENOEMINGEN

Met ingang van 1 januari werden benoemd de heren:

Ir. C. J. Drijver (chef tekenkamer en rekenkamer Kernenergie)

J. Loendersloot (chef produktie Machinefabriek)

S. L. Schot (chef bedrijfsbureau Machinefabriek)

L. H. Keemink (chef coördinatiebureau Werktuigbouwbedrijven)

A. Tenwolde (assistent afdeling Rekeningen W.)

H. Czechowski (leiding sorteerafdeling)

G. Noordzij (werkvoorbereider/programmeur Machinefabriek)

A. Lagendijk (werkvoorbereider Machinefabriek)

H. M. Klingens (technisch beambte afd. Electriciëns)

W. B. Lagendijk (begroter Machinefabriek)

A. van der Wagt (werkmeester mechanisch onderhoud Machinefabriek)

A. den Ouden (werkmeester Gereedschapmakerij)

Gepensioneerd

Met ingang van 1 januari 1968 verlieten ons bedrijf met pensioen de heren

S. C. VAN OOST
apparatenbouwer,
van 26 november 1937 af
in onze dienst

A. TEERDS
handvormer,
van 6 november 1923 af, met
enkele onderbrekingen,
in onze dienst

M. DE GROOT
binnenbankwerker,
van 23 augustus 1926 af
in onze dienst

A. VAN DER KRAAN
montage-bankwerker,
van 28 januari 1937 af
in onze dienst

A. KOK
pompkamermachinist,
van 16 april 1935 af met een
korte onderbreking in onze dienst

D. C. N. v. d. MARK
bediende gereedschapmagazijn,
van 15 oktober 1956 af
in onze dienst

J. F. WÖHLER
gereedschapmaker, N.W.,
van 29 september 1919 af
in onze dienst

D. VAN SOELEN
plaatwerker,
van 2 oktober 1946 af
in onze dienst

C. KERSTEN
sorteerder,
van 16 januari 1920 tot 15 juni 1922,
met een onderbreking, en van
4 november 1946 af onafgebroken
in onze dienst

C. SNEL
kraanmachinist,
van 2 november 1936 af
in onze dienst

J. SINKE
werkmeester montage scheepsbouw,
enige maanden in 1925 en 1935
en sinds 18 augustus 1938
in onze dienst

J. VERHEY
onderhoudsbankwerker,
van 1 oktober 1945 af
in onze dienst

A. NOORDZIJ
chef sorteerafdeling,
van 11 januari 1917 af met een
korte onderbreking in onze dienst

J. L. VAN WEIJEN
groepsleider
afd. loonadministratie,
van 1 november 1919 af met enkele
korte onderbrekingen in onze dienst

Plastieken in het dokkantoor

Bouwen in 1967

"EEN volk dat leeft, bouwt aan zijn toekomst" staat te lezen op het monument op de Afsluitdijk. Hetzelfde geldt voor een bedrijf. Het is daarom niet meer dan logisch, dat onze afdeling Gebouwen weer een jaar vol bedrijvigheid achter de rug heeft.

In maart 1967 kwam de kantine voor de Machinefabriek gereed, (twee bouwlagen, ruimte voor 500 personen). Door een verlenging werd kraanbaan 13 geschikt gemaakt voor afmering van grote schepen. De afdeling Bedrijfsinstallaties en Gebouwen zelf kreeg een houten kantoorgebouw bij het laboratorium. Hierdoor kwam ruimte beschikbaar voor de afdeling Verkoop. Na een kleine verbouwing, die onder meer de vervanging van glazen wanden door houten tussenschotten inhield, kon Verkoop de nieuwe ruimten betrekken.

Vrijwel klaar is de verdubbeling van de kantoorruimte van de Machinefabriek, die steeds meer mensen kreeg te huisvesten. Het ging hier om een staalconstructie met houten puien. Door de toepassing van schuifwanden kan van verschillende kantoorruimten één grote conferentiezaal worden gemaakt. Door de voortschrijding van de techniek groeide ook het laboratorium uit zijn jasje. De verdieping er bovenop zal half maart klaar moeten zijn.

De bedrijfsschool, afdeling plaatwerkerij werd vergroot door de kantine er bij te trekken. Daardoor moest — vrij hangend in de pompkamer — voor de jongens tevens een nieuw eetlokaal worden gemaakt. De loonadministratie kreeg een houten kantoorgebouw op de Nieuwe Waterweg. In de Machinefabriek werden drie kantoortjes gebouwd voor de tijdschrijvers.

Kantoorruimte in machinefabriek

Kantine machinefabriek

Kantine bedrijfsschool

Verdieping op laboratorium

Tenslotte, maar niet in de laatste plaats, aandacht door de verbouwing van het dokkantoor, die op een enkele kleinigheid na is voltooid. Vroeger had het kantoor verschillende trapopgangen. Door de verbouwing ontstond er een centrale hal met één trapopgang. Men kan nu ook spreken van een waardige entrée door de met gele handvorm steen beklede kolom en de groenachtige marbrabeltegels op de grond.

Behalve de centrale hal zijn er op de begane grond was- en kleedgelegenheden. De eerste verdieping werd verbouwd en gemoderniseerd. Door afscheidingen van glas ontstond een grotere openheid.

In de hal kan men drie plastieken bewonderen, die werden ontworpen door mej. Yvonne Verzijlbergh, leerlinge van de Academie voor Beeldende Kunsten en dochter van het hoofd van de afdeling Gebouwen. De gebruikte elementen hebben betrekking op het bedrijf (spiegel en doorsnede van een schip, tandwiel, stuurrad enz.) en willen de stoerheid en grootheid van de R.D.M. zichtbaar maken. De plastieken werden gemodelleerd en gelast door leerlingen van de bedrijfsschool (afd. plaatwerkerij).